

PRO Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul IX

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fundata in 1955 de
CONSTANTIN DRAGAN

Martie 1964 - N. 93

UNITATE SAU IMOBILISM

O impresie cât se poate de falsă și fără îndoială dăunătoare rodniciei continuării a dialogului între catolici și ortodocși, cărnă recentă întâlnire de la Ierusalim i-a deschis orizonturi noi și mai senine, începe să prinde rădăcini în unele cercuri ale opiniei publice: aceea că în loc să se traducă într'un concret — și s'ar voi chiar imediat — « act de unire », convorbirile dintre Papă și Patriarhul Constantinopolului ar fi avut « efecte negative » asupra evoluției raporturilor dintre Biserica catolică și Biserica orientala, întrucât ar fi « forțat mâna » ortodocșilor.

Trecem, fără să le dăm nici o importanță, peste asemenea manifestări de nerăbdare ale acestor cercuri, pentru care unirea a un simplu contract. Cât despre pretinsa presiune a catolicilor asupra ortodocșilor ne vom limita să amintim că Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului e un vechi susținător al unirii. El a fost primul exponent al Bisericii ortodoxe care s'a declarat oficial alături de Ioan XXIII atunci când a fost dat anunțul convocării unui Conciliu Ecumenic care să se ocupe și de unitatea Bisericii.

Adevărul e că ceea ce e astăzi considerat drept o criză derivată din întâlnirea de la Ierusalim nu e decât un episod al unei polemici deschise în rândurile ortodoxiei încă din vremea conferinței pan-ortodoxe de la Rhodos din Septembrie 1963, când Biserica grecească, singura dintre toate Bisericile ortodoxe, a refuzat invitația de a lua parte la convorbirile dintre capii ortodoxiei; așa cum refuzase să trimească observatori la Conciliul Vatican II.

Ostilitatea Patriarhului Atenei față de orice tratative de apropiere de Biserica latină nu e decât o recrudescență a unui rău de veche dată. Opoziția față de Biserica catolică și față de orice inițiativă de apropiere de Roma e considerată de tradiționaliști pe un plan istoric. Și poziția aceasta a fost manifestată de însuși Patriarhul Chrisostom, exponentul cel mai important al acestei atitudini, care în ziua de Bobotează, într'una din Bisericile cele mai populate din Atena,

a spus: « Cum am putea uita zece veacuri de istorie, din vremea schismei și până astăzi, veacuri în care Biserica catolică nu ne-a fost prietenă? ».

Patriarhul a citat cu aceea ocazie vrate și fapte istorice, printre care dezastrușca, pentru destinul Bisericii, cruciată a patra, pentru a scoate cât mai bine în evidență « atitudinea nedreaptă a latinilor față de lumea ortodoxă ».

Acestea au fost resentimentele mărturisite față de catolicism. Ceea ce însă Patriarhul Chrisostom a evitat să mărturisească a fost teama, odată comună tuturor ortodocșilor iar astăzi limitată la o mână de fanatici ai imobilismului, la ultranștii tradiției, că aparatul puternic și perfect al Bisericii romane ar putea să facă să dispară organizația Bisericii orientale, și că îmmulțirea convertirilor ar putea duce la o prevalență a catolicilor și implicit la « supunerea ortodoxiei ».

Bisericile ortodoxe, e știut, se bucură de o vastă autonomie administrativă și juridică, de unde titlul de « autocefale ». Această autonomie, păstrată și apărată cu dinții de clerul grecesc în cursul veacurilor, ar putea fi amenințată — cred ei — de o apropiere de Roma. Conciliul Ecumenic va da fără îndoială o definiție nouă și mai clară a autorității Bisericii, definiție care ar putea contribui la risipirea multor temeri de felul acesta. Va fi mai ales enorm de importantă pentru cauza unirii o definiție a autorității Bisericii în raport cu unitatea sa. Comportă, sau nu, unitatea aceea « structură monolitică a puterii » de care s'a vorbit în Adunarea generală a Consiliului Mondial al Bisericilor de la Noul Delhi? Punerea la punct a acestei chestiuni va înlesni cu siguranță raporturile ecumenice, va duce la un dialog mai deschis și mai încrezător al Bisericilor despărțite cu Roma.

O altă teamă a « imobilizatorilor » — să le spunem așa — e aceea că unirea cu Biserica catolică ar putea însemna sfârșitul tradițiilor și al unor obiceiuri seculare și revizuirea unor sisteme pentru care — o mărturisesc în-

și exponenții Bisericii grecești — ortodoxia nu e pregătită. Și asupra acestui punct Bisericile despărțite, în primul rând Biserica ortodoxă, așteaptă de la Vaticanul II precizări și asigurări, care au fost de fapt în repetate rânduri anticipate de Ioan XXIII cu ocazia celebrării, în Sfântul Petru, a atator liturghii solemne în riturile diferitelor Biserici răsărite.

Marele « Papă al Conciliului » și-a manifestat în asemenea împrejurări emoția și admirația față de această « varietate de rituri plină de culoare » pe care o prezintă Biserica. Că din când în când Biserica, organism viu, susceptibil de evoluții, simte nevoia de a se înnoi, pentru a-și ușura mersul în timp, asta nu înseamnă că ea ar fi dușmana tradițiilor, care dimpotrivă constituie în bună parte însăși esența structurilor ei vizibile și una din marile garanții ale continuității sale.

În discursul adresat ierarhiei catolice de la Locurile Sfinte Paul VI afirmă că « Unitatea nu e catolică decât în deplinul respect al legitimei libertăți a fiecăruia. Și unitatea aceasta noi trebuie s'o amănim în primul rând printr'o colaborare fără rivalități, pusă cu totul în slujba Bisericii și cu o singură preocupare: aceea a binelui credincioșilor ».

Așa cum se prezintă acum lucrurile trebuie să spunem că Biserica orientala, din ce în ce mai serios angajată pe calea unui ecumenism nu numai teoretic ci concret, viu, operant, a ales între un imobilism sterp, aducător de bătrânețe, de izolare și o întoarcere la unitate care îi va da tinerețe și putere și va face un instrument eficace de luptă împotriva neopaganismului materialist, împotriva celui « ateism științific » care vrea moartea creștinismului.

Geșul Patriarhului Atenagora a fost cea mai bună dovadă a acestei alegeri: trecând peste toate piedecile pe care i le puseseră în cale opoziții unui contact direct cu Biserica Romei, el a purces pe Munte, pentru a « ispăși împreună cu Papa, pe mormântul Mântuitorului » păcatele grele care timp de nouă veacuri au sfâșiat Trupul Mistic al Bisericii, unul și altul încrezător în iertare și într'un viitor mai bun de dragoste și de bună înțelegere.

Patriarhul Atenei — care după alte toate și-a pus în cap opinia publică și o bună parte din clerul său favorabil unei apropiere de catolici — amenință acum să-l denunțe pe generosul și departevăzătorul Atenagoras tribunalelor bisericești. Dar, spune un vechi proverb italian: Dio vede e provvede, adică Dumnezeu vede și prevede. Fapt e că în afară de un mic grup de călugări fanatici, care-ți tin isonul, el e acum singur: nu se mai poate bizui nici măcar pe proprii sai episcopi.

COMISII ORTODOXE PENTRU PREGATIREA UNITATII?

« Am fost adânc mișcat, impresionat de bunătatea, de umilitatea, de erudiția și de înțelepciunea Sanctității Sale Paul VI », a declarat Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, Athenagoras I, la înapoarea sa de la Ierusalim.

« Ceea ce m'a isbit cel mai mult — a continuat Patriarhul — e faptul că Suveranul Pontif a uitat cu totul urâtul trecut și a consimțit la deschiderea unei ere noi ».

« Paul VI și cu am devenit autorii deschiderii către această eră nouă. Perspective pline de promisiuni, de speranțe și de încredere se deliniază în mod clar la orizont ».

Patriarhul a anunțat apoi că vor fi create, atât în Vatican cât și la Constantinopol, Comisii care să pregătească drumul unirii.

« Ne permitem să vedem în aceste Comisii — comentează o importantă revistă de studii unioniste — în analogie cu acelea care au fost comisiile pregătitoare ale Vaticanului II, primele, esențiale instrumente de lucru la care făcea aluzie mgr. Tomasek în ședința din 2 Decembrie 1963, ale unui viitor Conciliu între ortodoxie și Biserica latină ».

Varietatea Riturilor

Bogatia Bisericii

Una din piedecile care se împotrivesc întoarcerii Bisericilor răsăritene la unitate, și care nu trebuie considerată cu ușurință deoarece exprimă o mentalitate adânc înrădăcinată în masa credincioșilor, este teama că s'ar putea produce o nivelare în sens latin a riturilor, o suprimare a unor vechi tradiții, care încetul cu încetul s'au confundat cu însăși osatura acestor Biserici, până acolo încât să creze o confuzie « in terminis » cu Tradiția.

Pentru a se reconstrui unitatea Bisericii, a necesar un element de bază: credința. Christos n'a întemeiat mai multe Biserici sau comunități de Biserici, ci o singură Biserică. Dacă astăzi există multe comunități sau confesii creștine, ele sunt produsul schismelor și ereziilor care au fnesat istoria creștinismului în cursul veacurilor. Pentru a se ajunge la o adevărată unire, care înseamnă comuniune integrală în credință, trebuie înlăturat cu curaj tot ceea ce tinde să orienteze ecumenismul spre o intercomuniune falsă și dăunătoare.

Nu mai în felul acesta unitatea pierdută va putea fi refăcută, numai așa această unitate va putea fi repusă pe temelile unei credințe integrale și ale unei autorități supreme.

Această unitate în același Crez c, după doctrina catolică, unanimitate în acceptarea tuturor adevărilor revelate de Dumnezeu, a tuturor adevărilor conținute în Sfânta Scriptură și în Tradiția orală și scrisă, care ne-au fost transmise din timpul Apostolilor; acceptarea a tot ceea ce ne-a fost propus de învățătura Bisericii, fără nici un fel de deosebire între adevărurile « principale » și cele « secundare »; fiindcă nu există mai multe feluri de adevăr, așa cum nu există doi Hristoși, două Evanghelii, una pentru catolici iar cealaltă pentru ne-catolici. Această exigență a unității într'o credință integrală ne spune în mod clar că unirea Bisericilor nu se poate face răstălmăcind adevărul, așa cum nu se poate face părăsind unele poziții dogmatice sau aplicând numai o parte din dogme; nu se poate face nici ajungând la o vagă reunire a tuturor confesiunilor creștine sau adoptând sistemul concesiunilor reciproce și al compromisurilor doctrinare, ceea ce n'ar duce decât la un vag sincronism creștin.

Pentru o unire durabilă și eficace e nevoie de ceva mai mult decât de stări și condiții inspirate de credință și adaptate fiecărei Biserici. Numai așa unirea, departe de a fi un lant și o servitute, va putea fi o forță și o înnoire.

Biserica Romei, care lucrează pentru restaurarea unirii în unanimitatea aceleiași credințe, vrea ca această unire să se împlinescă în varietatea riturilor, a tradițiilor și a tuturor valorilor spirituale autentice ale fiecărei Biserici. Această varietate constituie « o bogăție și o mare forță pentru unire », spune Ioan XXIII.

Realizând reunificarea, Biserica catolică vrea ca toate confesiunile din Răsărit și din Apus să-și păstreze particularitățile lor, felul lor de a se ruga, de a gândi și de a activa în ambianța unei aceleiași societăți omenești și dumnezeiești întemeiată de Hristos pentru a-i între ei și a-i mântui pe toți oamenii.

Această unitate de credință în varietatea contingențelor omenești e marea regulă proclamată de toți papii din urmă.

Seria Piu XII: « E necesar ca toate și fiecare în parte din popoarele de rit oriental să se bucore de o legitimă libertate în tot ceea ce privește istoria lor, caracterul și geniul

lor, cu condiția însă, ca această libertate să nu fie contrară adevăratei învățături creștine privită în totalitatea ei. E apoi necesar ca toți să fie siguri și convinși că niciodată nu vor fi constrânși să-și schimbe riturile, instituțiile și vechile tradiții pentru a îmbrățișa riturile și instituțiile latine. Atât unele cât și celelalte trebuie să fie egal de onorate și de stimate deoarece constituie o podoabă a Bisericii, mama comună: podoaba unui adevăr regal ».

Toți papii din urmă au dat asemenea asigurări Bisericilor răsăritene. Seria în 1894, în scrisoarea apostolică « Praeclara gratulatione », Leon XIII, unul din cei mai mari și mai luminași susținători ai unirii, care și-a arătat în totdeauna stîmă și încrederea în Bisericile orientale;

« Noi vă adresăm această invitație la împăciuire și sufletul nostru se deschide către voi, oricine ați fi, de rit grec sau de alt rit oriental, care sunteți despărțiți de Biserica catolică. Reflectați bine asupra celor ce vă cerem, chibzuiți lucrurile cu înțelepciune în fața lui Dumnezeu. Noi vă cerem reapropierea și unirea: înțelegem prin aceasta o unire perfectă și fără rezerve ».

Unirea adevărată între creștini e aceea voită și întemeiată de Isus Christos și care consistă în unitatea credinței și a cărmuirii. Nu există de altfel nimic care să vă poată face teamă în întoarcerea pe care v'o cerem, cum ar putea fi o diminuare a drepturilor și privilegiilor patriarhilor voștri, sau o schimbare a riturilor și obiceiurilor Bisericii voastre. Fiindcă în intențiile Bisericii catolice există și va exista totdeauna, ca una din tradițiile ei constante, bunul obicei de a face uz față de fiecare popor de un mare spirit de condescendență și de a respecta în largă măsură originea și tradițiile fiecăruia ».

Ioan XXIII nu s'a limitat la declarații, ci a lansat o întreagă serie de invitații prin care a voit să-și arate stîmă față de Bisericile orientale pe care le chema la un loc foarte înalt în viața și cărmuirea Bisericii catolice. În sensul acesta s'ar putea aminti liturgia pontificală în rit grecesc celebrată în Sfântul Petru, păcă în voința de a arăta lumii că Bazilica vaticană este un templu de rugăciune pentru toți creștinii catolici, oricărui rit și limbă i-ar aparține ei; un templu în care omul poate să se roage în limba latină, greacă, slavă, română, arabă.

Consecințele unității în varietate sunt evidente. Unirea voită de Hristos și căutată de Biserică nu e o fuziune, și nici o diminuare, ci dimpotrivă o revelatorizare, o înnoire și o nouă deschidere asupra lumii.

BISERICA RUSA SI UNIUNEA

Biserica ortodoxă rusească a hotărât să-și mărească comisia pentru chestiunile privitoare la unitatea creștinilor, al cărei rol este acela de a promova și păstra contacte cu Bisericile din toate țările lumii. Comunicatul emanat de mitropolitul Nicodem al Leningradului și Ladogei, precizează că măsura aceasta a fost determinată de legăturile din ce în ce mai strânse dintre creștinii, manifestată cu ocazia recentului jubileu episcopical al Patriarhului Alexis.

O initiativa care merita sa fie sustinuta

Evenimentele de mare rasunet care in ultimul timp un interesat Biserica, ne-au impiedecat sa ne ocupam de o publicatie vrednica de toata atenta si lauda: «Noul Album Macedo-Roman», cu care Biblioteca Romană din Freiburg (Germania) a comemorat 75 de ani de la intemeierea «Societatii de Cultura Macedo-Romana». Volumul — 372 de pagini ciclostilate — cuprinde, in afara de o bogata documentare asupra vietii, istoriei si culturii macedo-romane, continuta in 19 articole in principalele limbi europene si 9 articole in limba romana, un studiu al lui Nicolae Iorga despre «Romanii din Peninsula Balcanica» (in franceza) si un articol semnat de Theodor Capidan despre «Societatea de Cultura Macedo-Romana», cum si cateva reproduceri in facsimil din primul Album Macedo-Roman din 1880.

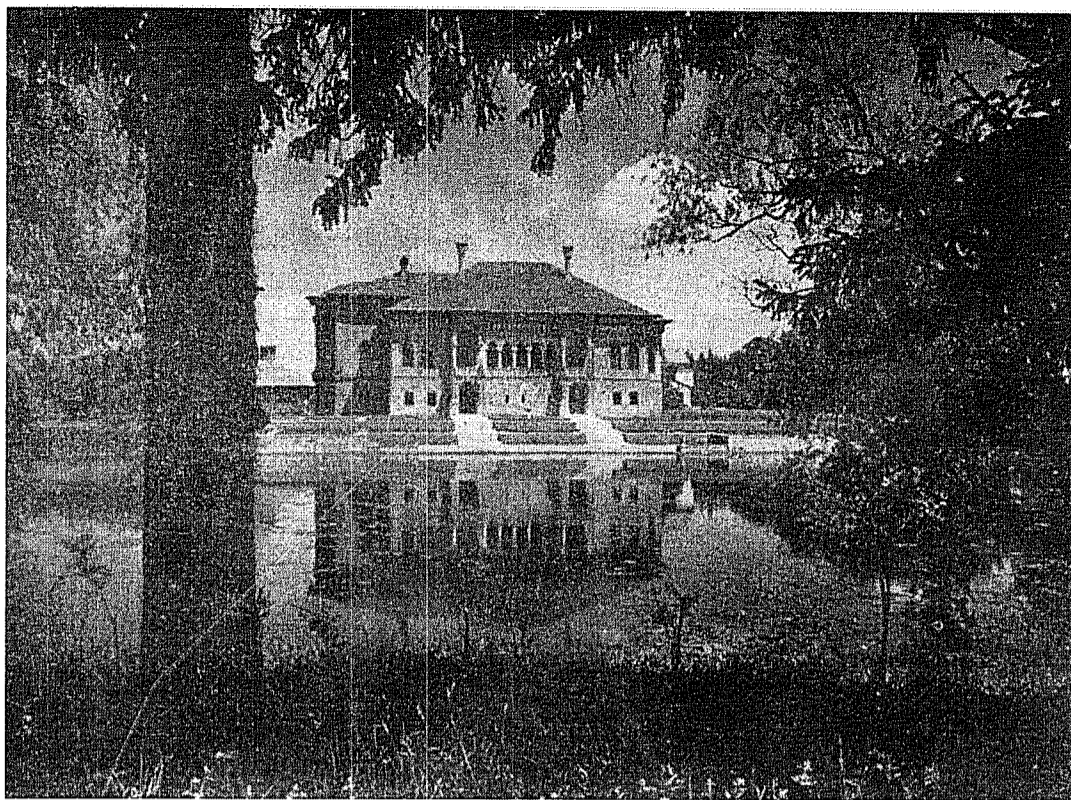
Publicarea noului Album reamoadă firul traditiei inaugurata cu editarea volumului din 1880 si o face substituindu-se Institutului de Cultura Macedo-Roman care «aflandu-se in fara cotropita, nu poate lua initiative si nici apela, ca acum 75 ani, la colaboratori din toata lumea», cum citim in «Cuvantul inainte» care deschide volumul.

Publicarea acestui volum constituie un admirabil act de solidarizare cu

cei prizonieri din Tara, si o chemare pentru reluarea studiilor referitoare la problemele care intereseaza aceasta rasiunea ramura romaneasca.

Completeaza lucrarea cateva pagini de bibliografie, cu reproducerea, in original, a citatelor din limbi straine folosite de autorii textelor cuprinse in volum.

Din lipsa de spatiu suntem siliți sa ne limitam la aceasta scurta si inexpresiva semnalare, cu regretul de a nu putea recenza «a fond» aceasta publicatie pe care nu ezitam sa o definim monumentală atat pentru volumul materialului de studiu pe care il aduce cat si pentru calitatea si prestigiul colaboratorilor. Dar semnaleră aceasta are un talc: acela de a fi un indemn la o efectivă, concretă solidarizare a exilului nostru cu inițiativa Bibliotecii din Freiburg. Aceia dintre compatrioții nostri care ar dori să-și procure «Noul Album Macedo-Roman» — și îndrăsnim să sperăm că numărul lor va fi direct proporțional cu interesul volumului și cu grelele cheltuieli de publicare sustinute de alcătuitoarii lui — se pot adresa Bibliotecii Române din Freiburg, a cărei adresă este: Rumänische Bibliothek - Rumänisches Forschungsinstitut - 78 Freiburg i.Br., Deutschland, Merceystrasse 24.

Castelul Mogoșoia,

miscellanea

STIRI ECUMENICE

Agencia SOEPI informează despre recente dezbateri teologice între reprezentanții Bisericii ortodoxe rusești și ai Bisericii evanghelice din Germania, care au avut loc la Zagorsk la sediul seminarului local.

Au luat parte la dezbateri mitropolitul Nicodim al Leningradului și Pastorul Adolf Weischmann. Au fost examinate câteva probleme de teologie, de liturghie, și raporturile Bisericii între ele.

«Dintr-o parte și din alta — preciză comunicatul redactat de delegații celor două Biserici — s'a încercat o obiectivă examinare a problemelor, și aceasta într'un spirit de libertate creștină și de fidelitate față de revelația dumnezeiască».

In cursul unei conferințe de presă mitropolitul Heliopolului, Meliton, membru al Sinodului Patriarhatului de Constantinopol, a declarat că dialogul între ortodoxia răsăriteană și Biserica catolică e în practică în așteptarea unui cuvânt de la Roma pentru a începe un dialog concret». Mitropolitul a precizat că «discuțiile se vor desfășura pe picior de egalitate».

«Ortodoxia face acum un pas foarte important pentru împăciuirea lumii creștine, luând măsuri concrete în vederea convorbirilor cu Biserica latină», a atras atenția mitropolitul.

Desvoltarea grupurilor ecumenice în seminariile spaniole; promovarea informației ecumenice; obținerea revizuirii cărților de teologie în sectorul ecumenismului; stabilirea unor raporturi de mai bună înțelegere cu frații despărțiți: acestea sunt, în esență, punctele de program ale Asociației Ecumenice Ioan XXIII de la Universitatea din Salamanca. În scopul de a înrădăcina în tineret idea unio-

nistă Universitatea a organizat de curând un curs de inițiere ecumenică.

Deschiderea sesiunii a treia a Conciliului Ecumenic Vatican II va avea loc în 14 Septembrie. Într'un discurs recent Paul VI a anunțat că aceasta ar putea fi și ultima sesiune a Conciliului.

Declarația aceasta lasă să se creadă că lucrările de revizuire și coordonare a schemelor de prezentat în viitoarea sesiune sunt destul de avansate. In cele 80 de Congregații Generale în care au fost deschise schemele preparate pentru sesiunea din 1963, temele dominante au fost acelea privitoare la episcopat, la colegialitatea episcopală, la raporturile episcopilor cu Papa, cum și chestiunile inerente ecumenismului. Marea libertate a discuțiilor, subliniată de presa mondială, permite ca Vaticanul II să fie definit «un Conciliu, exemplar» de oarece dacă pe deoparte Părinții au cea mai mare libertate de a exprima ce gândesc, pe de alta a arătat lumii unitatea internă a Bisericii catolice.

Mulți așteptă acum cu nerăbdare redeschiderea Conciliului, care va trebui să se ocupe încă de schema ecumenismului, nerezolvată în trecuța sesiune. Așteptarea aceasta este desigur datorită noii orientări pe care întâlnirea de la Ierusalim a dat-o raporturilor dintre Biserica orientală și Roma. Sunt mai ales așteptate cu nerăbdare deciziile Patriarhatului Atenagora în legătură cu trimiterea observatorilor săi la Conciliu. Marii optimiști, sârmind cu desinvolvura peste prăpastia care în chestiunile de protocol eclesastic separă deseori intenția de gest, dau ca sigură participarea însuși Patriarhatului Athenagoras la ceremonia solemnă a inaugurării acestei a treia — și poate ultima — sesiune a Conciliului.

In timp ce Biserica ortodoxă rusească încearcă să iese din izolarea la care e constrâns-o presiunea politică din ce în ce mai mare, acceptând nu numai reluarea unui dialog cu alte Biserici dar făcându-se deodreptul promotoare a unor importante inițiative ecumenice (cum a fost trimiterea de observatori a Conciliului) partii lui comuniste sovietice face tot ce-i stă în putere pentru a extinde lupta antireligioasă la toate straturile societății sovietice.

Într'un articol publicat zilele acestea de oficiosul partidului, «Pravda», este subliniată urgența unei vaste campanii pentru difuzarea ateismului în URSS și este expus planul Comisiei Ideologice a partidului pentru creșterea unui «instituț de ateism științific». Institutul acesta va da posibilitate unui mare număr de studenți înscriși la filosofie și istorie să se specializeze în «studii superioare de ateism». Este deasemenea prevăzută creșterea unor cursuri de studiu și a unor cursuri prin corespondență pentru răspândirea ateismului în rândul tuturor organizațiilor de partid, mai ales printre tineret. «Pravda» deploră faptul că o parte din cetățenii sovietici rămân încă credincioși religiei și afirmă că «a venit vremea ca fantomele acestea ale trecutului să fie detronate».

Ceace-dă mai ales de gândit autorităților e faptul că fervoarea religioasă nu mai e un monopol al oamenilor simpli și fără cultură și al bătrânilor, ci e din ce în ce mai răspândită printre tineri, mai ales printre studenții universitari. Explicația fenomenului trebuie căutată, după părintele iezuit Alessio Floridi, expert al vaticanului în probleme rusești, în enormul ascendent al savanților, în majoritatea cazurilor rămași credincioși lui Dumnezeu, asupra tinerilor. In ciuda eforturilor făcute de autorități pentru a câștiga la lupta antireligioasă pe acești savanți, rezultatele sunt absolut descurajante. Neputând face priză asupra adevăraților oameni de știință în aceasta mare ofensivă împotriva lui Dumnezeu, Comisia ideologică s'a văzut constrânsă să recurgă la un personaj mai puțin erudit, dar foarte popular în Uniunea Sovietică: la Titov.

Si sburătorul printre stele s'a limitat să-și asigure ascultătorii că în tot timpul aventurii sale spațiale «n'a avut ocazia» să-l vadă pe Dumnezeu.

In cadrul ședințelor de informație organizate la Paris de comiteul pentru Biserica persecutată, mgr. Dejont a evocat actele persecuției împotriva Bisericii din România.

Trei conferențieri: C. Amăriutei, pâr. P. Gherman și scriitorul Theodor Cazaban s'au alternat pe estradă vorbind despre: incompatibilitatea existentă între ideologia marxistă și vocația naturală a omului la o viață supranaturală (C. Amariutei), despre «Persecuția religioasă și propaganda atee în România» (P. Gherman) și despre «Informația în Re-

publica Populară Română» (Th. Cazaban).

Recenta Conferință internațională a tineretului întrunită la Florența sub auspiciile Federației Mondiale a Tineretului, a explicat care sunt vederile sovietice în legătură cu colonialismul (s'a ocupat numai de colonialismul capitalist), cu coexistența, desarmarea, pacea și colaborarea economică și culturală dintre popoare. Pentru cine poate nu știe, Federația aceasta este o instituție declarată comunistă, iar întrunirea de la Florența a fost o masivă mobilizare de forțe tinere marxiste cărora comunismul sovietic le-a încredințat un vast program de revizuire a vechilor instituții occidentale și de reorganizare a lumii în sens marxist.

După conferința «primarului sfânt» al Florenței, amfitrion oficial al celor 300 de participanți, a trimis un mesaj extravaganț la Nichita Krusciov. Documentul atribuie stalinizatorilor, «dușmani personali ai lui Krusciov și ai păcii și coexistenței frățești a popoarelor răspunderea noii ofensive antireligioase deslănțuite în Rusia, care «a produs în poporul italian, și desigur, în toate popoarele lumii, o impresie penibilă».

Cu ocazia inaugurării congresului, La Pira ceruse popoarelor comuniste să «arunce afară piatra în care se împiedecă orice inițiativă de coexistență a comunismului». Autoparafrazându-se, primarul Florenței cere acum în documentul adresat lui Krusciov să fie aruncat din Rusia «acest alt cadavru al ateismului», așa cum a fost aruncat afară cadavrul lui Stalin, și încheie declarându-se «sigur că apelul acesta nu va rămâne fără un răspuns pozitiv».

Comentând documentul — pe care mulți l'au definit «umoristic» — oficiosul vaticanului «L'Osservatore Romano» scrie că «deși justă, invitația lui La Pira nu e suficientă pentru concilierea comunismului cu religia».

Deși dialectica sa variază de la caz la caz, de la împrejurare la împrejurare comunismul nu poate ascunde, și cu atât mai puțin renunța la intransigența sa doctrinară; concepția materialistă a istoriei, negarea drepturilor persoanei omenești, suprimarea libertăților, depotismul Statului, însăși nefericita experiență economică opun comunismul concepției spirituale și personaliste despre societate derivată din doctrina socială a catolicismului».

Repetatele apeluri ale episcopilor italieni la unitatea catolicilor pe tărâm politic — încheie ziarul — se bazează pe amenințarea constituită de comunism pentru viitorul creștin al poporului nostru; ca doctrină, ca metodă și ca experiență atât de dureroasă pentru alte popoare. De aceea o întâlnire cu comunismul nu e posibilă: consecințele ar fi extrem de grave pentru libertățile religioase și civile».

Intre 18 și 25 Ianuarie zece de mii de creștini s'au rugat în lumea întreagă pentru unitatea creștină. Tema principală a Octavei de rugăciuni pentru unitate a fost anul acesta «Marele Păstor al turmei». A fost publicat un opuscul grație cărui catolicii, ortodocșii, anglicanii, protestanții și vechii catolici au putut să-și orienteze rugăciunile în același spirit.

Semnalăm cu dragoste printre inițiativele romane închinare, Octavei cele două Liturghii urmate de agape pe care opera pelerinilor uniți «Ieremia Valahul» le-a oferit marii cauze la sediul său roman.

Merită să fie relevată munca nepregătită și curajoasă a trei. Felicia Paraschivescu, întemeietoarea acestui nucleu unionist care, în abia câțiva ani, a reușit să-și extindă considerabil cercul de membri «pelerini ai unității» și sa înscrie la activul său o serie de inițiative care au făcut, din opera «Ieremia Valahul» un adevărat focar de viață ecumenică.

Ciclu de conferințe de înalta cultura religioasă

Cardinalul Agostino Bea, șeful Secretariatului pentru Unirea Creștinilor, a inaugurat ciclul de conferințe de înaltă cultură religioasă al Universității Sfântului Toma (fostul ateneu «Angelicum») din Roma, cu o disertație asupra temei «Unirea creștinilor și sensul recentelor evenimente».

Trecând în revista tot ce s'a scris și s'a spus în legătură cu întâlnirea de la Ierusalim, Cardinalul a spus ca sensul mișcării creștine spre unitate nu este acela de a renege pur și simplu veacuri întregi de istorie și de a face unirea sacrificând adevărul. Creștinii trebuie să-și aducă aminte că afirmarea limpede și precisă a adevărului nu exclude câtuși de puțin respectul și dragostea față de cei de care «suntem despărțiți prin-

unele deosebiri privitoare la câteva articole ale credinței». Ei trebuie să-și însușească o «conștiință a unității», care în virtutea credinței comune în Hristos și botez există deja, între noi și frații creștini necatolici, și să practice această conștiință a unității în dragostea și respectul reciproc.

Pe baza unei asemenea atitudini trebuie să se caute să se ajungă, puțin câte puțin, la unitate chiar și asupra punctelor unde unitatea încă nu există, adică în profesarea aceleiași credințe, în uzul aceluiași mijloace ale Grației divine, adică al Sfințelor Taine (aceasta pentru protestanți, a precizat cardinalul) și în sfârșit să se ajungă la o unitate de acțiune sub cărmuirea Păstorilor puși de Dumnezeu în fruntea Bisericii lui Dumnezeu.

Bucureștii de altădată